

Tv-uitzendingen

De Stichting Sobibor attendeert u graag op de volgende tv-uitzendingen van begin mei:

3 mei: Laatste concert 'Er reed een Trein naar Sobibor': 20:30 uur, NPO2

Het allerlaatste concert van Sobibor overlevende Jules Schelvis en het Nationaal Symfonisch Kamerorkest onder leiding van Jan Vermaning is zondag 3 mei op prime time (20:30 uur, NPO 2) te zien bij de NOS.

4 mei: Documentaire 'Ben Ali Libi. Goochelaar': 20:55 uur, NPO2

De documentaire van de beroemde goochelaar Ben Ali Libi van Dirk Jan Roeleven wordt op 4 mei om 20:55 uur door de NTR op NPO2 uitgezonden. Ben Ali Libi werd samen met zijn vrouw tijdens de razzia van 20 juni 1943 in Amsterdam-Zuid opgepakt. Via Westerbork werd hij naar Sobibor gedeporteerd waar hij werd vermoord. Meer informatie over de film op: <https://www.facebook.com/BenAliLibiGoochelaar>.

Première Ben Ali Libi

De Stichting Sobibor was aanwezig bij de première begin april van de film over Ben Ali Libi in het Amsterdamse Tuschinski Theater, waar hij 75 jaar geleden optrad als goochelaar.

De documentaire verhaalt over het leven van Ben Ali Libi met verhalen en enkele bewegende beelden die er van hem zijn. In de film is ook aandacht voor zijn werk gedurende de oorlog, toen optreden door joodse artiesten onmogelijk gemaakt werd. Een groot deel van de documentaire is gewijd aan Sobibor. Er zijn beelden van recente opgravingen en er wordt uitgelegd hoe het kamp werkte. Ook wordt uitgelegd waarin Sobibor verschilde van bijvoorbeeld Auschwitz.

Verder in dit nummer:

Laatste nieuws rond de Herinrichting en de Gedenkstenen

Tentoonstelling Geen nummers maar Namen - Overlijden Regina Zielinski en Esther Raab

Ongeval Philip Bialowitz – Herdenking Kindertransporten

Tiende Herdenking Opstand 14 Oktober 1943

Bestuurswisseling

Herinneren door informatie en educatie

www.stichtingsobibor.nl | www.lategevolgenvansobibor.nl | E: info@stichtingsobibor.nl

Correspondentieadres: Nassaukade 156-III, 1053 LK Amsterdam

ING Bank IBAN: NL03 INGB 0003 3025 25 | Inschrijving KvK 11044675 |

Overlijden Regina Zielinski en Esther Raab

In het najaar van 2014 stierf Regina Zielinski, overlevende van de opstand in Sobibor. Regina Zielinski, Poolse van geboorte, kwam op 20 december 1942 als zeventienjarig meisje met haar familie in Sobibor aan. Nog diezelfde dag werd haar familie vermoord. Regina overleefde het kamp, wist te ontsnappen tijdens de opstand en kwam in Duitsland terecht. Zij emigreerde in 1949 naar Australië waar zij op 89-jarige leeftijd overleed.

De eveneens Poolse Esther Raab werd op 22 december 1942 in een paardenkar naar Sobibor gebracht. Ook Esther leefde bijna tien maanden in de hel van Sobibor. Net als Regina wist ook zij te ontsnappen bij de opstand. Ze dook onder bij een Poolse boer en wist zo Sobibor te overleven. Onlangs overleed Esther op 92-jarige leeftijd. Op www.longshadowofsobibor.com kunt u hun interviews bekijken. Aan Esther Raab is ook nadrukkelijk aandacht besteed in de Herinneringsbox van de Stichting Sobibor

Laatste nieuws rond herinrichting Sobibor

De directie van Museum Sobibor heeft in overleg met de architecten besloten om de vorig jaar gevonden restanten van de gaskamers te ommuren door twee om elkaar strengelende muren (Himmelfahrtstrasse muur en muur om de asvelden). Deze muren zullen verschillende hoogtes hebben. Een deel van de fundamenteën van de gaskamer wordt bedekt met gravel (zwart gravel voor de muren, wit er tussenin), het andere deel wordt overdekt met glas zodat er zicht is op de daadwerkelijke fundamenteën. De bezoeker loopt om de gaskamers heen binnen de muren.

Gedenksteden

De locatie en de uitbreiding van het aantal stenen zijn voor ons speerpunten in de herinrichting. Na een geslaagde en prettige bespreking met de architecten en de Poolse autoriteiten in februari jl. is het huidige voorstel dat de stenen uit de Gedenkklauw geplaatst zullen worden aan de rechterzijde van de huidige asfaltweg, die naar de Asheuvel leidt (gezien van de openbare weg richting de gaskamers). De stenen zullen niet aan de linkerkant van de asfaltweg gelegd worden om niet het zicht op de muur van de Himmelfahrtstrasse af te leiden. De huidige Gedenkklauw zal in de loop der tijd door de natuur overwoekerd raken. De ruimte die voor Gedenksteden beschikbaar is gesteld is 258 meter. Hoe de stenen een plek krijgen, is nog niet bekend. Gedurende de bouwwerkzaamheden kunnen in ieder geval geen nieuwe stenen bijgezet worden, er is nog discussie of uitbreiding überhaupt in de toekomst mogelijk blijft en zo ja, of er een maximum opgenomen moet worden. De inzet van de Stichting Sobibor is er op gericht dat uitbreiding mogelijk moet blijven zonder een maximum.

Herinneren door informatie en educatie

www.stichtingsobibor.nl | www.lategevolgenvansobibor.nl | E: info@stichtingsobibor.nl

Correspondentieadres: Nassaukade 156-III, 1053 LK Amsterdam

ING Bank IBAN: NL03 INGB 0003 3025 25 | Inschrijving KvK 11044675 |

Tentoonstelling Geen nummers maar Namen **Nederlandse politieke gevangenen in concentratiekamp Dachau**

Tussen 1941 en 1945 zaten ruim tweeduizend Nederlanders, voornamelijk verzetsmensen, gevangen in concentratiekamp Dachau. In de tentoonstelling ‘Geen nummers maar Namen’ staan de personen centraal achter de nummers die mensen kregen bij binnenkomst. Van 23 april tot en met 25 oktober is de tentoonstelling te bezoeken in Verzetmuseum Amsterdam.

Herdenking 70 jarige bevrijding: Kamp Westerbork **De Stichting Sobibor was aanwezig bij de herdenking van de bevrijding van Kamp Westerbork. De herdenking vond plaats op zondag 12 april 2015. Deze middag werd tevens het monument ‘De gesproken namen’ onthuld.**

Bestuurslid Rob Snijders: ‘Het was een mooie en waardige bijeenkomst. De overdenking van Eva Weyl, een overlevende van dit kamp, was aangrijpend. “De wagons hebben geen hoofdrol meer, maar staan op een zijspoor”, sprak ze staande voor de wagons die het decor van de herdenking vormden. Daarna volgde onder meer Elisabeth Oets, die een stuk uit het dagboek ‘In Depot’ van haar grootvader Philip Mechanicus vertelde én het lied ‘Und der Regen rinnt’ zong. Dat lied werd geschreven door Ilse Weber, die in 1944 in Auschwitz vermoord werd.

Helene Petter – Egger vertelde over haar broers Julius en Daniël Egger, die op 25 juli 1942 een laatste kaart stuurden vanuit Westerbork: haar broers schreven dat ze gingen vertrekken en dachten snel terug te komen. Lous Hoepelman vertelde over haar vader die op 12 december 1942 een kaart uit de trein naar Auschwitz gooide. Hij werd bij aankomst in Auschwitz vermoord. De kleinzoon van Ed van Thijn las briefjes voor, die zijn opa in Westerbork schreef. Rob Gurowitsch vertelde over zijn vader Nicolas, die in Westerbork terecht kwam nadat hij verraden was als onderduiker. Het Kaddisj en Jizkor werden uitgesproken door rabbijn Ies Vorst, die daarnaast vertelde over zijn moeder Helene Vorst-van Gelder.’

Psychologie Magazine

In het meinumner van Psychologie Magazine verschijnt een reportage over de herdenkingsreis 2014. Het artikel gaat in op hoe de herdenkingsreis helpt bij de verwerking van het verlies van dierbaren.

Oproep: Promotieonderzoek Sobibor

Marek Bem, voormalig directeur Sobibor, promoveerde in 2014 op onderzoek naar vernietigingskamp Sobibor. Zijn promotie ‘Sobibor Extermination Camp 1942 – 1943’ is vanuit het Pools vertaald naar het Engels met ondersteuning van de Provincie Gelderland en de Stichting Sobibor. Doel is zijn wetenschappelijke werk voor een breder publiek toegankelijk te maken. Naast een pdf-versie is een aantal boeken beschikbaar voor belangstellenden, die we op verzoek een exemplaar toesturen. Interesse? Stuur dan een berichtje naar: info@stichtingsobibor.nl en wij sturen u een exemplaar toe.

Herinneren door informatie en educatie

www.stichtingsobibor.nl | www.lategevolgenvansobibor.nl | E: info@stichtingsobibor.nl

Correspondentieadres: Nassaukade 156-III, 1053 LK Amsterdam

ING Bank IBAN: NL03 INGB 0003 3025 25 | Inschrijving KvK 11044675 |

Noteert u alvast in uw agenda:

7 juni 2015

Herdenking Kindertransporten Vught

Woensdag 14 oktober 2015

Tiende Herdenking Opstand Sobibor, 14:00 - 17:00 uur

Verzetsmuseum Amsterdam

Thema: archeologie, erfgoed en herinrichting Sobibor.

Sprekers: Ivar Schute (archeoloog in Sobibor) en Rob van der Laarse (Westerbork leerstoel Erfgoed van de Oorlog)

16 – 24 oktober 2015

Interculturele studiereis ‘Aktion Reinhard’ naar Oost-Polen

Volg onze website www.stichtingsobibor.nl voor de laatste informatie

Bestuurswisseling

Afscheid Frank van der Elst

Onlangs legde Frank van der Elst zijn functie als bestuurslid neer. Frank trad in 2007 toe tot het bestuur en was enkele jaren secretaris. Ook was hij jarenlang vaste begeleider van de studiereis. Daarnaast hield hij zich onder meer bezig met de website en de verzending van de digitale nieuwsbrieven. Wegens drukke werkzaamheden elders had hij het afgelopen jaar zijn werkzaamheden voor de stichting al op een lager pitje gezet. Momenteel werkt Frank aan een boek over de naoorlogse geschiedenis van Sobibor. Wij zullen zijn kennis en vrolijke inbreng missen.

Nieuw bestuurslid Rob Snijders

Op 1 maart trad Rob Snijders toe tot het bestuur van de Stichting Sobibor. Hij volgt Frank van der Elst op. Rob is docent en historicus en drijvende kracht achter de websites www.joodsamsterdam.nl en www.joodserfgoedrotterdam.nl. Voor de Stichting Sobibor zal hij zich onder meer bezighouden met de website en de verzending van de nieuwsbrieven.

Philip Bialowitz

Tot ons verdriet moeten wij u melden dat Philip Bialowitz met ernstige verwondingen in het ziekenhuis ligt. Hij is begin dit jaar als voetganger aangereden door een auto en is er ernstig aan toe; hij herstelt maar langzaam. Wij bewaren warme herinneringen aan zijn komst naar Nederland afgelopen najaar. Met zijn lezingen in Gelderland en Den Haag hebben velen hem in zijn hart gesloten.

Herinneren door informatie en educatie

---

www.stichtingsobibor.nl | www.lategevolgenvansobibor.nl | E: info@stichtingsobibor.nl

Correspondentieadres: Nassaukade 156-III, 1053 LK Amsterdam

ING Bank IBAN: NL03 INGB 0003 3025 25 | Inschrijving KvK 11044675 |